

Zaaknummer : 226674

Raadsvergadering : 13 november 2018

Onderwerp : Verlaging rentepercentage sociale lening Stadsbank Oost Nederland

Collegevergadering : 2 oktober 2018

Portefeuillehouder : G.J. Teselink

Steller : M. Ligtenbarg

tel: : 06-49235932

Te nemen besluit:

1. De bestaande rentetarieven (staffel) van de sociale lening van de Stadsbank Oost Nederland met ingang van 1 januari 2019 verlagen met 5,9% (zie tabel bij toelichting).
2. De extra lasten van, naar inschatting, €35.000,-- dekken uit het budget bijzondere bijstand/ minimabeleid.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Vanaf 1 januari 2018 hebben gemeenten de mogelijkheid om zelf vast te stellen tegen welk rentepercentage inwoners een sociale lening bij de Stadsbank Oost Nederland (SON) kunnen afsluiten. De SON is een gemeentelijke regeling die zich richt op schulddienstverlening, zonder winstoogmerk. De wettelijke rente is door de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) 2018 vastgesteld op 14,0%. Dit is de maximale rente die de SON mag berekenen, opgenomen in de Wet Consumentenkrediet. Inwoners komen in aanmerking voor een sociale lening als zij geen lening kunnen krijgen bij een commerciële bank of financier.

Een sociale lening is een voorliggende voorziening die waar mogelijk ingezet wordt voordat er sprake kan zijn van bijzondere bijstand in de vorm van een lening of bijstand 'om niet'. In totaal zijn er 110 sociale leningen (stand 31-8-2018) bij de Stadsbank vanuit de gemeente Berkelland.

Uw gemeenteraad heeft gevraagd om met een voorstel te komen ter verlaging van het rentepercentage. Dit voorstel ligt nu voor.

Argumentatie:

1.1 De sociale lening stimuleert de zelfredzaamheid van inwoners, vergroot de eigen verantwoordelijkheid en stelt inwoners in staat mee te doen met de samenleving.

Er is oog voor inwoners die kampen met financiële problemen. Door deze maatregel wordt meedoen gestimuleerd en wordt volop ingezet op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.

1.2 Een lagere rente leidt voor inwoners tot meer bestedingsruimte.

Door verlaging van de rente en gelijkblijvende aflossingscapaciteit, kan er een hoger nettobedrag aan krediet verstrekt worden. Voor mensen die maandelijks weinig te besteden hebben, kan dit een verschil maken.

1.3 Inwoners die voorheen werden afgewezen voor een sociale lening wegens gebrek aan aflossingscapaciteit, kunnen door de verlaagde rente binnen de mogelijkheden van sociaal krediet vallen.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering

Afhandelingsvoorstel voor raad:

0 hamerstuk

0 besprekstuk

0 anders, nl

Raadsvergadering

0 zonder hoofdelijke stemming

0 met algemene stemmen

0 stemmen voor, stemmen tegen

0 aangenomen

0 verworpen

0

Nieuwe leningen hebben door de lagere rente een laagdrempeligere instap. Inwoners die door verlaging van de rente in aanmerking komen voor sociaal krediet, zouden in het verleden veelal een beroep doen op bijzondere bijstand. Sociaal krediet is een voorliggende voorziening voordat men aanspraak kan doen op de bijstand. Uitgangspunt blijft dat inwoners eerst een beroep doen op een sociale lening en wanneer dat niet mogelijk is, een beroep kunnen doen op bijzondere bijstand. De aanspraak op eigen verantwoordelijkheid en het stimuleren van financiële zelfredzaamheid bij inwoners blijft hierdoor voorop staan. Een mogelijke groei van het beroep op leenbijstand wordt hiermee deels beperkt.

1.4 Een sociale lening stelt betreffende inwoners in staat om noodzakelijke goederen aan te schaffen.

Het is belangrijk dat kwetsbare inwoners met financiële problemen een beroep kunnen doen op een sociale lening. Hiermee kunnen inwoners bijvoorbeeld incidentele noodzakelijke goederen aanschaffen of kosten dekken. De gemiddelde looptijd van een sociale lening bedraagt 36 maanden, dat maakt dat het belangrijk is een rentepercentage te hanteren dat ook op de lange termijn houdbaar is.

1.5 Het hoogste rentepercentage van 5% is lager dan het marktconforme rentepercentage.

Op de markt loopt de rente voor een consumptief krediet van € 5.000 op tot 10,9%. De voorgestelde staffel qua rentepercentage van een sociale lening ligt hiermee ruim onder de marktconforme rentepercentages.

2.1 Dit budget is bedoeld voor kosten van voorzieningen voor deze doelgroep.

Bij een sociale lening betaalt normaliter de inwoner via het rentepercentage de uitvoeringskosten van de Stadsbank terug. Wanneer het rentepercentage wordt verlaagd, dan moet de gemeente het verschil in renteopbrengst aan de Stadsbank betalen om de uitvoeringskosten te dekken. De SDOA beheert dit budget.

Kanttekeningen en risico's

Een sociale lening tegen een lage rente kan een averechts effect hebben (1).

Een lagere rente maakt het voor inwoners met schuldenproblematiek aantrekkelijker om een extra consumptieve lening (sociale lening) aan te gaan. Uit onderzoek blijkt dat schuldenproblematiek kan leiden tot meer stress, psychische problematiek en uiteindelijk een verergering van de bestaande problematiek van de betreffende inwoner. Diverse onderzoeken hebben de relatie tussen psychische gezondheid, fysieke gezondheid en schulden aangetoond. Naarmate mensen meer stress van de schulden ondervinden wordt de gezondheid slechter. Een extra sociale lening (per definitie een consumptieve lening) heeft als gevolg dat de schuldenlast en daarmee het effect op de psychische en fysieke gezondheid toeneemt.

Op korte termijn kan een sociale lening een inwoner financieel ondersteunen, op langere termijn zal het echter een negatief effect op de psychische en fysieke gezondheid sorteren.

De uitdaging voor gemeenten ligt voornamelijk op het vlak van preventie.

Er is in toenemende mate landelijke aandacht voor schuldhelpverlening én er komen ook meer middelen beschikbaar. In het kader van schuldenproblematiek ligt de uitdaging voor de gemeente voornamelijk op het gebied van preventie en vroegsignalering. Meer inzet op preventie kan leiden tot het krijgen van grip op de maatschappelijke en financiële opgaven die op de gemeente afkomen.

Een sociale lening tegen een lage rente kan een averechts effect hebben (2).

Door verlaging van de rente en gelijkblijvende aflossingscapaciteit, kan er een hoger nettobedrag aan krediet verstrekt worden. Dit vergroot het risico dat niet noodzakelijke investeringen worden gedaan.

Dat is niet consistent met het uitgangspunt dat alleen hoogst noodzakelijke leningen moeten worden aangegaan door inwoners met schuldenproblematiek.

De gemeente kent reeds beleid voor inwoners met financiële moeilijkheden.

In financiële zin heeft de gemeente Berkelland als uitgangspunt dat de bijzondere regelingen voor mensen tot 130% van het wettelijk minimumloon toegankelijk zijn. Financiële ondersteuning vindt dus ondermeer plaats door het verstrekken van bijzondere bijstand en bijzondere regelingen.

De gemeente staat in veel gevallen borg voor sociale leningen.

Bij inwoners met schuldenproblematiek is er een risico dat de lening niet wordt afbetaald. De gemeente staat in een groot aantal gevallen borg en loopt derhalve een financieel risico. De SON heeft in 2017 echter geen beroep gedaan op de borgregeling bij de gemeente Berkelland. Het is moeilijk in te schatten of en in welke mate de SON in komende jaren een beroep op die regeling zal doen en of de verlaging van het rentepercentage daar invloed op heeft.

Sociaal lenen heeft een aanzuigende werking door de lagere rente en verhoogde nettobedragen.

Door de lagere rente kan het voor inwoners aantrekkelijk zijn om geld te lenen, omdat zij een hoger nettobedrag in de maand overhouden. Continuïteit van de begeleiding vanuit de SON voor het omgaan met deze verruiming is dan ook van belang.

Inwoners die al gebruikmaken van een sociale lening, kunnen niet altijd overstappen van lening.

Wanneer klanten een lopende sociale lening hebben bij de SON en gebruik willen maken van een lager rentepercentage dan kan er een nieuwe aanvraag worden ingediend. De SON gaat dan opnieuw toetsen of de kredietaanvraag gehonoreerd kan worden op basis van het geldende acceptatiebeleid van de bank. Het kan zijn dat de aanvraag niet wordt goedgekeurd door gemaakte schulden of onvoldoende aflossingscapaciteit, in dit geval loopt de bestaande sociale lening met een hoger rentepercentage door.

Financiën

Bij een sociale lening betaalt normaliter de inwoner via het rentepercentage de uitvoeringskosten van de Stadsbank terug. Wanneer het rentepercentage wordt verlaagd, dan moet de gemeente het verschil in renteopbrengst aan de Stadsbank betalen om de uitvoeringskosten te dekken.

Het is mogelijk dat door een lager rentepercentage de kosten van leenbijstand afnemen. Dit is echter lastig vooraf in te schatten. In 2017 is er via de bijzondere bijstand € 41.407 aan leenbijstand uitgegeven.

Een exacte duiding van de financiële gevolgen is niet te geven, omdat dat afhankelijk is van het aantal leningen en bijvoorbeeld de hoogte en looptijd van die leningen. Er wordt rekening gehouden met extra lasten van circa € 35.000 om de uitvoeringskosten van de Stadsbank te dekken.

Dit bedrag kan gedekt worden uit het budget bijzondere bijstand/ minimabeleid.

Communicatie

Het college stelt de raad voor om het rentepercentage voor sociale leningen te verlagen met 5,9%. Daarmee worden inwoners in staat gesteld tegen een lager rentepercentage een sociale lening aan te gaan. Hierdoor ontstaat bijvoorbeeld meer bestedingsruimte. Dit kan ten goede komen aan de aanschaf van noodzakelijke goederen en/of kosten, waarmee de zelfredzaamheid van inwoners wordt bevorderd.

Initiatief, participatie en rol gemeente

De gemeente heeft de mogelijkheid om zelf vast te stellen tegen welk rentepercentage inwoners een sociale lening bij de Stadsbank Oost Nederland kunnen afsluiten. De meerkosten zijn voor rekening van de gemeente.

Planning en evaluatie

Wijziging van het rentepercentage is vier maal per jaar mogelijk. De eerst volgende mogelijkheid is invoering per 1 januari 2019.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 13 november 2018

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 oktober 2018;

b e s l u i t :

de bestaande rentetarieven (staffel) van de sociale lening van de Stadsbank Oost Nederland met ingang van 1 januari 2019 te verlagen met 5,9% .

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
13 november 2018

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Verlaging rentepercentage sociale lening Stadsbank

Hoogte lening	Rentetarief NIEUW	Rentetarief oud	Verschil rentetarief oud-nieuw
€ 2.500	5%	10,9%	5,9%
€ 3.500	3,6%	9,5%	5,9%
€ 5.000	2,9%	8,8%	5,9%
€ 7.500	1,4%	7,3%	5,9%
€ 10.000	1,4%	7,3%	5,9%
€ 25.000	0,6%	6,5%	5,9%